

E ENJTE DATA 15 QERSHOR 2023

Të nderuar kolegë deputetë,

Siç ju e dini, reforma në administratën publike ka qenë dhe vijon të mbetet në vëmendjen e qeverisë shqiptare si një ndër reformat më të rëndësishme për zhvillimin e vendit dhe për integrimin e vendit tonë në Bashkimin Europian. Ndaj sot unë po prezantoj para jush progresin dhe masat e marra nga qeveria shqiptare në drejtim të reformës në administratën publike gjatë vitit 2022. Administrata publike përbën themelet mbi të cilat zbatohet çdo nismë apo reformë në drejtim të zhvillimit ekonomik dhe social të vendit. Cilësia, profesionalizmi, paanësia dhe integriteti i administratës publike janë kriteret e domosdoshme për një administratë të suksesshme në shërbim të plotë të qytetarëve, në një mënyrë sa më transparente. Reforma e administratës publike në Shqipëri ka tashmë prej 8 vjetësh një kornizë të mirëpërcaktuar, e cila formalizohet në Strategjinë Ndërsektoriale të Reformës në Administratën Publike dhe përbën dokumentin bazë ku kjo reformë bazohet. Strategjia Ndërsektoriale e Reformës në Administratën Publike është një dokument strategjik i periudhës 2015-2022 dhe përcakton objektivat kryesorë të institucioneve, mbi bazën e të cilëve ne vlerësohemi në mënyrë periodike nga Komisioni Europian dhe struktura të tjera që monitorojnë progresin e vendit.

Falë bashkëpunimit me të gjitha institucionet përgjegjëse për këtë reformë ndërinstitucionale, sot ne mund të themi me kënaqësi që periudha 2015-2022 e ka të realizuar reformën në masën 97%; janë realizuar 126 aktivitete ose nënaktivitete, nga 130 që ka caktuar kjo Strategji. Kjo arritje është tejet pozitive dhe i atribuohet, në radhë të parë, ndjekjes së objektivave të përcaktuar në Strategji, buxheteve të planifikuara nga institucionet, por edhe koordinimit që ka bërë Departamenti i Administratës Publike me çdo institucion të përfshirë në zbatimin e Strategjisë. Viti 2022 përkoi me përfundimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Reformës në Administratën Publike dhe Departamenti i Administratës Publike ka nisur punën për hartimin e strategjisë së re të reformës ndërinstitucionale në administratën publike për periudhën 2023-2030. Për këtë janë bërë shumë konsultime me grupe pune, organizata partnere dhe ky dokument po shkon në linjë me të gjitha parimet strategjike që ka administrata publike në vendet e Bashkimit Europian dhe po ndjek një nga një të gjitha parimet e Bashkimit Europian të konfirmuara për një administratë publike të hapur, transparente dhe profesionale. Në fakt, Bashkimi Europian ka gjashtë parime kryesore, ku e mbështet reformën në administratën publike dhe Shqipëria është duke i ndjekur këto në mënyrë tejet rigorozë. Me fillimin e negociatave me Bashkimin Europian më 19.07.2022, reforma në administratën publike përbënte një nga piketat hapëse të cluster-it të parë, që ishte ai politik. Prandaj për të bërë reformën e re të administratës publike gjatë vitit të kaluar deri sot janë kryer një sërë takimesh jo vetëm me institucionet publike shqiptare, me institucionet e administratës publike të Bashkimit Europian, por edhe me vetë komisionerët e Bashkimit Europian. Në radhë të parë, kërkohet që ne t'i përmbushim me shumë sukses detyrat për një anëtarësim të mirë, ndaj edhe në takimin bilateral, që u mbajt në dhjetor të vitit të kaluar, Shqipëria raportoi të gjithë progresin që kishte bërë në implementimin e reformës ndërinstitucionale të administratës publike. Sot, përveçse ne duhet të ndjekim parimet, na kërkohet të hartojmë edhe një roadmap ose një udhëzues që ka të bëjë me parimet e administratës publike, ndërkohë Departamenti i Administratës Publike me të gjitha institucionet e përfshira po punon pikërisht për hartimin e tij. Unë besoj shumë fort se ky kuadër i ri politik që ne po hartojmë, në

bashkëpunim me partnerët tanë, do të jetë një shtyllë edhe më e madhe angazhimi për të gjitha institucionet e përfshira. Të mos harrojmë se masat kanë të bëjnë me hartimin e strategjive sektoriale, me koordinimin më të mirë të financave publike, me luftën kundër korrupsionit, me mënyrën se si ne rekrutojmë në administratën publike, siç ka të bëjë edhe me dhënien e shërbimeve publike ndaj qytetarëve dhe bizneseve. Të gjithë këta kanë indikatorë që maten dhe mbi bazën e të cilëve, gjithashtu, përlllogaritet edhe ndihma që Bashkimi Europian jep për vendet si Shqipëria, të cilat e kanë hapur tashmë procesin e anëtarësimit. Për të kaluar nga fusha e reformës në administratën publike në fushën tjetër, që ka të bëjë me shërbimin civil dhe menaxhimin e burimeve njerëzore, unë dua t'ju vë në dijeni se ne sot kemi një kuadër të plotë ligjor, të qartë dhe të konsoliduar që e ka përmirësuar ndjeshëm menaxhimin e burimeve njerëzore. Procesi është i digjitalizuar tërësisht. Ai fillon që nga aplikimi për pozicion pune, vlerësimi i dosjes së aplikantit, gjenerimi automatik i pyetjeve për testin me shkrim, si dhe korigjimi elektronik që u bëhet këtyre testeve për të garantuar një rekrutim të bazuar mbi meritën. Në këtë kontekst, vitin që lamë pas, për të cilin po raportojmë, mund të themi se puna e Departamentit të Administratës Publike ka qenë e fokusuar, së pari, në plotësimin e vendeve vakante në Shërbimin Civil. Këtu duhet të kemi parasysh një moment të vështirë të muajit korrik të vitit të kaluar, kur Shqipëria u cenua nga krimi kibernetik dhe disa pjesë të infrastrukturës së sistemeve shtetërore, sikurse ishte ai i DAP-it, u ndikuan nga ky sulm.

Megjithatë, pavarësisht kësaj, nga Departamenti i Administratës Publike mund të themi se janë realizuar: plani vjetor i pranimit në masën 89% dhe në masën 78% plotësimi i vendeve vakante në raport me pozicionet e shpallura; janë shpallur 1070 pozicione të lira, janë zhvilluar 576 procedura konkurrimi, si dhe janë plotësuar 830 vende vakante. E rëndësishme është që ne kemi një mobilitet të lartë në Shërbimin Civil, një tregues ky i rëndësishëm kur vjen fjala për të folur për efikasitetin në administratën tonë publike dhe për të promovuar karrierën e punonjësve civilë. 38% e këtyre pozicioneve, pra 316 nga 830 pozicione vakante të plotësuara, janë bërë nëpërmjet lëvizjes paralele apo ngritjes në detyrë me nëpunës që vijnë brenda Shërbimit Civil. Së dyti, është punuar për rritjen e pagave. Qeveria shqiptare, siç e dini, e ka pasur në fokus reformimin e sistemit të pagave prej 3 vjetësh dhe për këtë arsye Departamenti i Administratës Publike, së bashku me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe me mbështetjen e projekteve të IPA-s dhe SIGMA-s kanë realizuar një analizë shumë sistemike të sistemeve aktuale që ne përdorim. Në bazë të analizës së kryer u arrit në konkluzionin që sistemi i pagave për nëpunësit civilë dhe nëpunësit e tjerë, që i referohet së njëjtës skemë page, ka nevojë jo thjesht për rritje, por ka nevojë edhe për përmirësimin e disa elementeve që lidhen kryesisht me shpërblimin e drejtë, të bazuar në përgjegjësi dhe në funksione, por edhe bazuar në eksperiencën, që është një vlerë e shtuar të cilën secili prej njerëzve që ka një eksperiencë në vendin e punës, i shton vlerë produktit që nxjerr. Në vijim të rekomandimit për politikën e pagave për nëpunësit civilë, me partnerin tonë ndërkombëtar SIGMA, që na ka asistuar që në krye të herës, janë zhvilluar konsultime dhe është punuar disa herë për skemën e pagave më të përshtatshme që duhet të aplikohet në Shqipëri. Në të gjitha këto skema është marrë në konsideratë edhe eksperiencia e vendeve të tjera për të pasur një përafrim më të mirë të sistemit të pagës. Këto diskutime sollën propozimin e dy ligjeve të rëndësishme të cilat ne i kemi miratuar në Kuvend: ligjit "Për hierarkinë e pagave të titullarëve të institucioneve të pavarura" dhe ligjit "Për kompetencat e caktimit të pagave" që i hapën rrugë reformës së rritjes së pagave, e cila do të shtrihet në dy vjet. Sot ne kemi një rritje të pagës minimale. Në qoftë se flasim për vitin 2022, na kujtohet të gjithëve se paga minimale nga 30 mijë lekë në muaj, kaloi në 34 mijë lekë në muaj, ndërsa sot që flasim, që nga 1 prilli i këtij viti, paga minimale ka shkuar 40 mijë lekë në muaj. Gjithashtu, ne e dimë shumë mirë se, duke filluar që nga prilli i këtij viti, paga mesatare e punonjësve në sektorin publik do të shkojë nga 530 euro, në 900 euro, në fund të korrikut të vitit të ardhshëm. Së treti, është punuar shumë edhe për rienergjitimin e administratës publike. Duke pasur parasysh dhe në qendër të vëmendjes performancën, ne i kemi kushtuar një vëmendje të

veçantë promovimit të ekselencës dhe promovimit të një kulture të re pune. Është rasti të përmendim krijimin e qendrave të ekselencës nëpërmjet programit “Gati për Shqipërinë”, një program i cili synon të sjellë individë të diplomuar jashtë apo brenda vendit, të cilët kontribuojnë me ide, projekte dhe iniciativa të ndryshme zhvillimore dhe që nga fillimi, nga viti 2019, sot kemi të punësuar gjithsej në administratën publike 793 studentë ekselentë. Një projekt tjetër i rëndësishëm që Departamenti i Administratës Publike po zbaton për të rienergjuar administratën, është projekti që quhet “Young Cells”, një projekt i ndihmuar nga Bashkimi Europian nëpërmjet fondeve të IPA-s, ku punonjës civilë, dhe këtë vit bëhet fjalë për 25 të tillë, marrin pjesë në një program trajnimi, praktikash pune, vizitash studimore në institucionet shtetërore të vendeve anëtare të Bashkimit Europian. Programi ka qëllim të aftësojë jo vetëm punonjësit civilë të administratës sonë publike qendrore, po edhe punonjësit civilë të administratës sonë vendore, për të cilat, gjithashtu, është me rëndësi të rritet aftësia e të bërit të punës. Së katërti, është shumë e rëndësishme që trupa e nëpunësve civilë të ketë një performancë të lartë në të gjitha nivelet. Për këtë arsye ne e kemi ndihmuar rritjen e performancës nëpërmjet trajnimeve që ofron Shkolla Shqiptare e Administratës Publike, e cila në vitin 2022 ka pasur në fokus kryesor hartimin e kurrikulave të reja që ndihmojnë për përafrimin e Shqipërisë me rregulloret dhe të gjitha procedurat administrative që ndiqen në Bashkimin Europian. ASPA ka trajnuar 5397 individë gjatë vitit të kaluar dhe kanë marrë pjesë në trajnime 20 500 individë; janë zhvilluar gjithsej 665 ditë trajnimi dhe nga këto të fundit projektet kanë asistuar në më shumë se 140 ditë. Rëndësi i është dhënë edhe ofrimit të trajnimeve në Bashkimin Europian. Nga administrata publike shqiptare në trajnimet që realizon Bashkimi Europian kanë marrë pjesë individë.

Pra, i jepet një rol kyç për të kuptuar të gjitha procedurat që duhet të ndiqen në vendin tonë vis a vis rregullave që përdor Bashkimi Europian. Përveç kësaj, ASPA ka vënë në dispozicion trajnime të tjera, të cilat kanë pasur tematika të ndryshme. Tematikat e zhvilluara gjatë vitit 2022 nga ASPA kanë qenë rreth 108. Për vitin 2023, pa dyshim që janë vendosur disa prioritete, të cilat do të ndiqen me shumë kujdes në Departamentin e Administratës Publike, siç është, për shembull, mbajtja e talenteve në administratën publike nëpërmjet skemave të motivit apo nëpërmjet sistemit stimulues të pagave; vijimi i aftësisë të punonjësve të administratës publike nëpërmjet diversifikimit të programeve dhe rritjes së kapaciteteve; thjeshtësimi i të gjitha metodologjive të vlerësimit të nevojave për trajnim dhe vlerësimi i cilësisë së procesit që i ofrohet APSA-ës; përmirësimi i infrastrukturës së burimeve njerëzore nëpërmjet sistemit management information system për të vijuar përllogaritjen e pagave edhe për institucionet e qeverisjes vendore; intensifikimi i punës me qëllim bërjen funksional të këtij sistemi në të gjithë administratën publike dhe rritjen e cilësisë së të dhënave për politikën e menaxhimit të burimeve njerëzore. Qeveria shqiptare do të vazhdojë me angazhim maksimal në drejtim të reformimit të administratës publike për një administratë publike në përputhje me standardet e BE-së, e cila është e aftë të japë shërbime me cilësi për qytetarët dhe bizneset në mënyrë transparente, efikase dhe të efektshme. Nga ana tjetër, dua t’ju them se në programin e vlerësimit 2017- 2021 të hartuar nga SIGMA, administrata publike në Shqipëri ka qenë një nga administratat më mirë të vlerësuara në rajon për mënyrën e rekrutimit dhe për aftësinë që ajo u jep punonjësve të saj për të qenë të përshtatur me të gjitha ndryshimet që kërkon kjo kohë, ku lëvizjet teknologjike, lëvizjet e iniciative dhe të ideve janë shumë të shpejta. Ky ishte raporti i përgatitur nga administrata publike për aktivitetin që ka kryer gjatë vitit 2022.

Unë nuk e di nëse i dinë të gjithë pyetjet, por po i lexoj: “Pothuajse të gjithë drejtuesit e administratës publike kanë qenë të angazhuar në fushatën e kandidatëve të PS-së në zgjedhjet vendore. A keni ju informacion në lidhje me këtë? A keni nisur ndonjë hetim administrativ? A keni marrë ndonjë masë”? Atëherë, unë dua t’ju them se Departamenti i Administratës Publike, me qëllim zbatimin e legjisllacionit në drejtim të respektimit të të drejtave politike të nëpunësve civilë, ka njoftuar sistemet ministrore dhe sistemin e Kryeministrit për të pasur në vëmendje të drejtat dhe detyrimet gjatë periudhës së

fushatës zgjedhore. Konkretisht, janë marrë këto masa. Janë informuar punonjësit civilë të institucioneve të administratës publike për të drejtën e tyre për t'u përcaktuar si komisionerë në strukturat e administratës zgjedhore, si në KZAZ apo në KQV. Janë kryer monitorime dhe është konstatuar garantimi i pjesëmarrësve të punonjësve civilë në institucionet e administratës zgjedhore. 151 nëpunës kanë paraqitur dhe u është miratuar kërkesa për të marrë pjesë në komisionet e zonave të administrimit, zonat e administratës zgjedhore, grupet e numërimit të votave, si dhe komisionet e qendrës së votimit. Duke administruar rastet e pezullimit të punonjësve të institucionet e administratës shtetërore për shkak të pjesëmarrjes si kandidatë për kryetar bashkie apo anëtarë të këshillit bashkiak në zgjedhjet vendore të viti 2023, në total janë bërë 7 pezullime. Janë ngritur dhe kanë funksionuar grupet e punës mbi monitorimin e sjelljes së nëpunësve civilë në institucionet e administratës shtetërore gjatë fushatës zgjedhore për zgjedhjet vendore të vitit 2023 dhe grupi i punës ka funksionuar nëpërmjet një task force, e cila ka qenë në terren që nga fillimi i fushatës. Janë hartuar dhe janë miratuar rregulloret e brendshme të institucioneve për përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të nëpunësve civilë gjatë fushatës zgjedhore për zgjedhjet lokale. Është monitoruar sjellja e veprimtarisë së nëpunësve civile në institucionet e administratës shtetërore dhe nga grupet e punës janë kryer kontrole, sondazhe gjatë orarit zyrtar. Kontrollat janë ushtuar një herë në ditë në orare të ndryshme dhe aktkonstatimet janë administruar dhe janë ndjekur nga DAP-i dhe Komisioneri i Mbrojtës së Shërbimit Civil. Gjatë fushatës zgjedhore DAP-i vendosi pezullimin e procedurave të rekrutimit në shërbimin civil në institucionet e administratës shtetërore për periudhën 14.04.2023 - 14.05.2023.

Për më tepër, gjatë fushatës zgjedhore nuk janë bërë transferime të përhershme ose të përkohshme për shkaqe ligjore të parashikuara edhe në ligjin 152/2013 "Për nëpunësin civil", i ndryshuar". Nëpunësit civilë të liruar nga shërbimi civil për periudhën e fushatës zgjedhore për shkaqet e parashikuara në këtë ligj, gjithsej janë 25: 11 pensione pleqërie, 13 dorëheqje, 1 largim me masë disiplinore, si dhe nuk është administruar asnjë procedurë administrative për nisjen e ecurisë disiplinore për nëpunës civilë për shkak të kryerjes së veprimeve ose mosveprimeve në kundërshtim me legjislacionin e shërbimit civil gjatë fushatës zgjedhore. Sa është shtuar numri i punonjësve të administratës publike në periudhën 4 muaj para zgjedhjeve? Përgjigjja që kam për këtë pyetje, është se rekrutimet në DAP janë ndërprerë që nga 1 marsi dhe nuk është marrë në punë asnjëri duke ndjekur, pikë së pari, të gjitha vendimet që ishin marrë në rezolutën e Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, e cila daton më 24 dhjetor 2020. A jeni në dijeni të një aplikacioni të quajtur "Aktivisti", i cili ka detyruar mbi 70 mijë punonjës të administratës publike të bëjnë like, share dhe komente? Aplikacioni "Aktivisti" është një aplikacion partie, nuk është aplikacion i administratës publike. Në aplikacionin "Aktivisti" mund të hyjë çdo anëtar i Partisë Socialiste. Është një aplikacion që e ngrenë edhe vendet simotra, parti simotra në vende të tjera të rajonit ose të Europës për të ftuar aty të gjithë ndjekësit e tyre në një fushatë. A jeni në dijeni të një sistemi paralel me pikë për çdo punonjës të administratës të aplikacionit "Aktivisti"? A keni marrë ndonjë masë si institucion për mbylljen e këtij aplikacioni që shkel rëndë të drejtat e çdo nëpunësi civil? Aplikacioni që ka DAP-i për rekrutimin dhe aplikacioni "Aktivisti" nuk kanë lidhje me njëri-tjetrit, ata ekzistojnë në mënyrë të pavarur. Njërin aplikacion e menaxhon partia, aplikacionin tjetër e menaxhon administrata publike në kuadrin e sistemeve shtetërore. Këto aplikacione nuk përputhen në asnjë moment. Sistemi i DAP-it është krejtësisht i pavarur nga sistemi i aplikacionit "Aktivisti". Në qoftë se ka pyetje të tjera, unë jam këtu për përgjigje.